

جریان پلنوم هفتم (وسیع)

پلنوم هفتم کمیته مرکزی حزب توده ایران از تاریخ ۲۸ تیرماه تا ۷ مرداد ماه ۱۳۳۹ (موافق با ۱۹ تا ۲۹ ژوئیه ۱۹۶۰) تشکیل شد. در ابتدا پلنوم جلسه محدود خود را طبق تصمیم پلنوم ششم برای واری یک سلسله مسائل تشکیل داد. در جلسه محدود پلنوم رفقای عضو کمیته مرکزی و مشاورین و ناظرین منتخب در پلنوم وسیع چهارم کمیته مرکزی شرکت جستند. نخستین جلسه پلنوم هفتم (محدود) در ساعت ۱۰ روز ۲۸ تیرماه به وسیله رفیق رادمش دبیر اول حزب توده ایران افتتاح شد. جلسه به احترام رفقای شهید کلانتری، زهناب، فروغی، جهانبانی و عظیمزاده که به دست دژحیمان محمد رضاشاه دژتربیز اعدام شدند سکوت کرد. پلنوم محدود گزارش هیئت اجرائیه را درباره شرکت و فعالیت هیئت نمایندگی حزب توده ایران در جلسه مشاوره احزاب کمونیست و کارگری (ژوئن ۱۹۶۰) در شهر بوخارست استماع نمود و قطعنامه لازم را که در همین شماره طبع شده است به اتفاق آراء تصویب کرد و تصمیم گرفت که این قطعنامه را در جلسه پلنوم وسیع نیز مطرح نماید. طبق این قطعنامه، کمیته مرکزی حزب ما اعلامیه بوخارست و نیز اعلامیه احزاب برادر و مانیفست صلح صادره در مسکو در سال ۱۹۵۷ را مورد تأیید منفی خود قرار داد. پلنوم همچنین به مسئله عضویت در حزب رسیدگی کرد و تصمیمات لازم را اتخاذ نمود و رهبری آینده را موظف کرد که در عین حال و در موارد ضروری به صلاحیت اخلاقی و سیاسی افرادی که نسبت بدانها اعتراضات خاصی وجود دارد نیز رسیدگی نماید. پلنوم محدود برنامه کار پلنوم وسیع و دستور جلسه آن را تصویب نمود و طبق تصمیمات پلنوم ششم مذاکراتی برای حصول توافق نظر در مورد دوبرابر تعداد کسانی که می‌بایست به عضویت اصلی و مشاور کمیته مرکزی برگزیده شوند به عمل آورد و به توافق نظر لازم رسید. فرارشد لیست تهیه شده در جلسه پلنوم وسیع مطرح شود.

نخستین جلسه پلنوم وسیع هفتم کمیته مرکزی حزب توده ایران روز ۳۰ تیرماه ۱۳۳۹ موافق با ۲۱ ژوئیه ۱۹۶۰ با حضور ۷۷ تن اعضا کمیته مرکزی و کادرهای حزبی و افراد معرفی شده از واحدهای حزبی به وسیله رفیق رادمش افتتاح گردید. جلسه به احترام رفقای شهید سکوت کرد. پس از انتخاب هیئت رئیسه و منشی‌ها و تصویب دستور جلسه، پلنوم وسیع آغاز کار کرد. پلنوم صما کمیسیونی برای رسیدگی به شکایات و اعتراضات مربوط به تدارک پلنوم و اعزاز

نامه شرکت‌کنندگان در پلنوم انتخاب نمود و این کمیسیون در جریان پلنوم گزارشی داد که به تصویب رسید.

رفیق رادمنش از جانب هیئت اجراییه حزب گزارش کوتاهی داد، ولی هیئت اجراییه علاوه بر این گزارش تزهایی درباره وضع سیاسی جهان و ایران و وظایف و شعارهای تاکتیکی ما و خط مشی تشکیلاتی و تبلیغاتی و مسئله وحدت در صفوف حزب و وحدت یا فرقه، دموکرات آذربایجان و کار در سازمان‌های سوده‌ای تنظیم و برای بررسی و اظهار نظر به پلنوم وسیع تقدیم داشته بود. این تزه‌ها منای بحث در جلسه قرار گرفت و قرار شد بخش‌های مختلف این تزه‌ها مورد بحث جداگانه قرار گیرد و در مورد هر بحث قطعنامه لازم صادر گردد. در بحث راجع به بحث اول تزه‌ها (اوضاع جهان) پلنوم وسیع به اتفاق آراء قطعنامه صادره از جانب پلنوم محدود را درباره جلسه احزاب برادر در بوخارست تصویب کرد. در بخش‌های بعدی نیز بحث‌های حدی انجام گرفت. پلنوم برای تدارک قطعنامه‌ها کمیسیون‌های متعددی انتخاب کرد و این کمیسیون‌ها قطعنامه‌هایی را که در همین شماره به طبع رسیده است تدارک دید. این قطعنامه‌ها پس از بحث و اصلاح لازم از جانب پلنوم تصویب شد.

پس از پایان بحث در اطراف تزه‌های هیئت اجراییه که مسائل عمده مربوط به نهضت و حزب را مطرح می‌کرد پلنوم به بحث درباره طرح برنامه و اساسنامه جدید حزب پرداخت و این دوستد را نیز تصویب نمود. بحث‌های پلنوم نشانه رشد رفقای حزبی و درک عمیق آن‌ها از مسائل سیاسی و اجتماعی و نیز نشانه درک آن‌ها از مصالح عملی حزب و نهضت بود. اسناد مصوب پلنوم هفتم بدون شک نقش موثر در تکامل همه‌جانبه حزب ما ایفاء خواهند کرد.

در پایان طبق تصمیم پلنوم ششم و تأیید پلنوم هفتم مراسم برگماری اعضا اصلی و مشاور به کمیته مرکزی به عمل آمد. جریان بدین شکل بود: ابتدا صورت دو برابر کاندیدها که مورد توافق کمیته مرکزی در پلنوم محدود قرار گرفته بود مطرح شد. نخست رفقای پلنوم سه نفر را به عنوان اعضا اصلی کمیته مرکزی انتخاب کردند و برگمار شدن آن‌ها را به کمیته مرکزی توصیه نمودند. سپس پنج تن به عنوان اعضا مشاور کمیته مرکزی انتخاب شدند و برگمار شدن آن‌ها به کمیته مرکزی توصیه گردید. جلسه محدود کمیته مرکزی روز هفتم مردادماه ۱۳۳۹ محدوداً تشکیل شد و توصیه‌شدگان پلنوم به کمیته مرکزی یا حد نصاب لازم (دو نلت آراء اعضا کمیته مرکزی) برگمار شدند.

دو روز پس از پایان کار پلنوم وسیع، کنفرانس وحدت با حضور اعضا اصلی و مشاور کمیته‌های مرکزی حزب توده ایران و حزب دموکرات آذربایجان و اعضا کمیسیون نفتیش حزب اخیر تشکیل شد. دبیر اول حزب توده ایران و صدر حزب دموکرات آذربایجان درباره جریان وحدت گزارش دادند. کنفرانس برنامه و اساسنامه مشترک را تصویب کرد و اعلامیه‌ای خطاب به مردم ایران درباره وحدت دو حزب به تصویب رساند. سپس کنفرانس کمیته مرکزی واحد را انتخاب کرد. پنج تن از رفقای حزب دموکرات آذربایجان به عنوان عضو اصلی و چهارتن به عنوان عضو مشاور وارد ترکیب کمیته مرکزی حزب توده ایران شدند و بدین‌سان کمیته مرکزی واحد سراسر ایران یعنی حزب توده ایران بوجود آمد. پس از پایان کار کنفرانس جلسه کمیته مرکزی واحد پلنوم خود را تشکیل داد و هیئت اجراییه و هیئت دبیران (مرکب از رفقا رادمنش دبیر اول،

اسکندری و کامبخش) انتخاب شدند.

حزبان پلنوم هفتم و کنفرانس وحدت و کمنه، مرکزی واحد حاکی از صحیح امیدبخش امروز وحدت و همبستگی در صفوف حزب ماست. سایح کنفرانس وحدت که به تفرقه چندین ساله، حزب طبقه کارگر در ایران خاتمه داد برای حزب و نهضت ما دارای اهمیت جدی است. بدین بیان در سالهای پس از شکست نهضت پس از پلنوم و سه چهارم باید پلنوم هفتم و کنفرانس وحدت را مهم تر و وقایع در تاریخ حزب ما شمرده که مسلماً تأثیرات بسکی در رسیدن آتی حزب خواهد داشت.

رفقای حزبی مادرهرا که هستند، در ایران و خارج از ایران موطفند که اسناد مربوط به پلنوم هفتم و کنفرانس وحدت را با دقت مورد مطالعه قرار دهند و کلیه خط مشی خود را برای اسناد تطبیق دهند و هرچه ستر مردم ایران را از آن‌ها مطلع گردانند.

قطعنامه پلنوم هفتم (محدود) کمیته مرکزی حزب توده ایران درباره گزارش هیئت اجراییه کمیته مرکزی راجع به جلسه احزاب برادر در بوخارست (ژوئن ۱۹۶۰)

پلنوم هفتم کمیته مرکزی گزارش رفیق احسان طبری را از طرف هیئت اجراییه کمیته مرکزی حزب توده ایران درباره جلسه احزاب کمونیست و کارگری در بوخارست (ژوئن ۱۹۶۰) استماع نمود. پس از بحث و اظهار نظر در اطراف این گزارش به نتایج زیر رسید:

۱) پلنوم روش هیئت نمایندگی حزب ما را در جلسه مشاوره احزاب برادر از جهت تأیید احکام و استنتاجات کنکره‌های بیستم و بیست و یکم حزب کمونیست اتحاد شوروی، اعلامیه و بیانیه صلح صادره در مسکو در سال ۱۹۵۷، اعلامیه بوخارست مورخ ژوئن ۱۹۶۰ و تأیید همه جانبه سیاست صلح و همزیستی مسالمت آمیز کشورهای دارای نظامات اجتماعی مختلف که از طرف اردوگاه سوسیالیستی و برادران اتحاد جماهیر شوروی پیگیرانه تعقیب میشود و تأیید ضرورت حیاتی تحکیم آتی وحدت و هم پیوستگی احزاب کمونیست و کارگری جهان کاملاً تأیید می‌کند و در این زمینه موافقت کامل خود را با قطعنامه هیئت اجراییه راجع به روش هیئت نمایندگی اعلام می‌دارد.

۲) پلنوم از متن اعلامیه احزاب کمونیست و کارگری کشورهای سوسیالیستی صادره در ژوئن ۱۹۶۰ در بوخارست آگاه شد و پشتیبانی خود را از این اعلامیه و پشتیبانی مجدد خود را از احکام اعلامیه و بیانیه صلح که در سال ۱۹۵۷ در مسکو صادر شده و بمثابة منشور جنبش کمونیستی و کارگری و برنامه مبارزه‌اش در راه صلح و سوسیالیسم است اعلام می‌دارد. پلنوم بر آنست که احکام مندرجه در این اسناد دایره همزیستی مسالمت آمیز کشورهای دارای سیستم اجتماعی مختلف، امکان جلوگیری از جنگ در عصر کنونی، ضرورت حفظ هشیاری کامل خلق‌ها نسبت به خطر جنگ (زیرا

تا زمانی که امپریالیسم باقی است زمینه جنگ‌های تجاوزکارانه نیز باقی است (کاملاً با وضع حاضر تطبیق می‌کند). پلنوم بر آنست که مبارزه در راه صلح سه همراه کلیه نیروهای صلحدوست و طبقه درجه اول احزاب کمونیست و کارگری است و آنها باید آنچه را که در قوه دارند بکار برند تا از جنگ جلوگیری شود.

مبارزه در راه صلح و علیه جنگ و محافل جنگ طلب ناشی از مصالح و منافع حیاتی خلقها و از آنجمله خلق میهن ما ایران است که امپریالیست‌ها آنرا به یکی از مراکز حساس تحریکات جنگ سرد مبدل ساخته‌اند. این مبارزه از مبارزه خلق ما بخاطر استقلال و آزادی انفکاک‌پذیر نیست.

۳) پلنوم بر آنست همانطور که بارها از طرف احزاب برادر نیز در مواقع متعدد تصریح شده است برخورد های جمعی احزاب برادر هر چند بی‌یکار برای حل مسائل مهم تئوریک سیاست بین‌المللی، ساختمان سوسیالیسم، مبارزه علیه امپریالیسم و سرمایه‌داری نه فقط سودمند بلکه ضروری است و بهترین ضامن تقویت بیشتر وحدت کامل و همه‌جانبه جنبش کمونیستی و کارگری جهانی و رشد آتی آموزش جاودان مارکسیسم - لنینیسم است.

۴) پلنوم بیکار دیگر علاقه عمیق خود را بهم پیوستگی و همبستگی همه‌جانبه کلبه احزاب کمونیست و کارگری این آتریادهای پیشاهنگ طبقه کارگر جهانی ابراز می‌دارد و اطمینان دارد که کلیه احزاب این وحدت و همبستگی را مانند مردمک چشم حفظ خواهند کرد.

قطعنامه پلنوم هفتم (پلنوم وسیع)

کمیته مرکزی حزب توده ایران

درباره خط مشی سیاسی و وظایف مبرم ما

پلنوم هفتم کمیته مرکزی حزب توده ایران (پلنوم وسیع) تزه های هیئت اجرائیه را درباره تحلیل وضع کنونی ایران، مختصات عمومی رژیم کودتا، سیاست داخلی، خارجی و اقتصادی این حکومت، تناسب نیروها، تضادهای درونی این رژیم و همچنین وضع جنبش استقلال طلبانه و آزادی خواهانه مردم ایران و راه برانداختن رژیم کودتا مورد مطالعه قرار داده و به نتایج زیرین رسید:

۱- در میهن ما رژیم کودتا یعنی دیکتاتوری مرتجع ترین عناصر طبقات حاکمه ایران - ملاکین بزرگ و سرمایه داران وابسته به امپریالیسم - برقرار است. این رژیم که با دخالت مستقیم امپریالیست های آمریکا و انگلیس و بر اثر کودتای ضد ملی مرداد ماه سال ۱۳۳۲ روی کار آمده رژیم است غاصب، استبدادی، دست نشانده مستقیم امپریالیست ها و متکی به ترور.

شاه و دربارش مرکز تغیر رژیم کودتا بوده و سرنگون کردن رژیم کودتا بدون برچیدن بساط سلطنت محمد رضا شاه مقدور نیست.

۲- رژیم مطلقه شاه طی هفت سال تسلط جابرانه خود لطمات یورگی به استقلال ملی و آزادی و مصالح اقتصادی و اجتماعی مردم کشور ما وارد آورده است. غرض علنی قانون ملی شدن صنایع نفت و انعقاد قرارداد با کنسرسيوم

بین‌المللی نفت و انحصارهای دیگر نفتی، بازگذاستن درهای کشور به روی سرمایه‌ها و کالاهای خارجی، لغو عملی قانون انحصار تجارت خارجی، قبول فرضه‌های متعدد استعماری با روح سنگین و شرایط کمر شکن اقتصادی و سیاسی، تحمل مخارج هنگفت نظامی بر بودجه دولتی، نمونه‌های بارزی از سیاست ضد ملی این رژیم است. این سیاست در عین تشدید وابستگی اقتصادی میهن ما به دولت‌های امپریالیستی و بویژه آمریکا و انگلستان سطح زندگی مردم را بطور مداوم تنزل می‌دهد، استثمار کرده‌های زحمتکش کشور ما را شدیدتر کرده و طبقات متوسط اجتماع و سرمایه‌داری ملی را بسوی ورشکستگی سوق می‌دهد.

رژیم کودتا با دفاع از موقعیت ملاکان بزرگ و سیستم اسارت با مزارعه، سطح زندگی دهقانان را در حد فوق‌العاده نازلی نگاه‌داشته و رشد اقتصادی میهن ما را ترمز کرده است. واقعیات نشان می‌دهد که نظاهرات رژیم کودتا درباره به اصطلاح "اصلاح ارضی" دارای هیچگونه محتوی جدی نیست و بطور کلی در کادر حفظ و تحکیم صافع ملاکان است.

رژیم شاه در سیاست خارجی خود آلت دست ماجراجوترین محافل جنگ طلب امپریالیستی است و با شرکت در بیمان تجاوزکارانه سنتو، انعقاد قرارداد دو جانبه ضد ملی نظامی یا ایالات متحده آمریکا، ایران را به پایگاه تحریک و توطئه امپریالیستی برضد اردوگاه صلح و سوسیالیسم تبدیل کرده و مناسبات ایران را با همسایگان و درجه اول با اتحاد جماهیر شوروی بشدت تیره ساخته است.

رژیم کودتا منکی بر ترور است. آزادی‌های دمکراتیک که طبق قانون اساسی و اعلامیه حقوق بشر حق مسلم مردم ایران است بوسیله حکومت استبدادی شاه‌علناو بنحوی وحشیانه پامال میشود. مهمترین امور مملکتی در دربار و در دست شاه متمرکز شده است. قوه مقننه به آلت مغلطه‌ای تبدیل گردیده است. تشکیل احزاب جراحی‌حزب درباری ممنوع است. تشکیل سازمان‌های صنفی، حرفه‌ای و اجتماعی منوط به موافقت سازمان امنیت و موقوف به سلیقه مراجع دولتی است. حق اعتصاب از قانون کار حذف شده است. آزادی بیان و قلم یا ترور پلیسی خفه میشود. به اجتماعات و اعتصابات قانونی مردم با زبان گلوله و زور اسلحه پاسخ داده میشود.

این سیاست با آمال و منافع وسیع‌ترین قشرهای مردم ایران تعارض آشکار دارد. ۳- رژیم کودتا از اولین روز تسلط خود بحق مورد نفرت عمیق و وسیع‌ترین قشرهای جامعه ما بوده است. این رژیم در عرض هفت سال تسلط جا برانه خود ماهیت ضد ملی و ارتجاعی خود را عریان‌تر ساخته و بیش از پیش بسوی فساد و بوسیدگی و ضعف رفته است.

خشم و نفرت کارگران، دهقانان، پیشه‌وران، روشنفکران و سرمایه‌داران ملی روز بروز عمیق‌تر میشود. حتی عناصری از طبقات و قشرهایی که تکیه‌گاه اجتماعی رژیم کودتا را تشکیل می‌دهند از سیاست این رژیم ابراز عدم رضایت می‌کنند. بدین طریق پایگاه اجتماعی رژیم کودتا روز بروز تنگتر و شاه و دارودسته او منفردتر میشوند و توده‌های هر چه وسیع‌تری از مردم ایران به درک این حقیقت نزدیک‌تر می‌شوند که تنها راه نجات مردم ایران و تنها راه محو سیاست ضد ملی و ارتجاعی رژیم کودتا و آثار شوم آن سرنگون ساختن رژیم کودتا و برجیدن بساط سلطنت محمد رضا شاه است.

۴- تغییر تناسب نیروها در صحنه جهانی به نفع نیروهای صلح و سوسیالیسم و بسط روز افزون جنبش نجات بخش مردم کشورهای مستعمره و نیمه‌مستعمره پایه‌های

دستگاه کودتا را که متکی بر ماجراجوترین عناصر جنگ طلب امپریالیستی است متزلزل تر می کند. انقلاب عراق - جنبش خلق کره جنوبی و ژاپن و حوادث ترکیه و دیگر جریانات زمان ما نشان داد که امپریالیست ها قادر به دفاع از دست نشاندگان خود نیستند. این امر موفقیت رژیم کودتا را در مقابله با مبارزات مردم بیش از پیش تضعیف می کند.

۵- تحلیل اوضاع ایران نشان می دهد که دوران فروکش نهضت رهایی بخش کشور ما پایان می یابد و دوران جدیدی از اعتلاء جنبش آغاز می گردد. تضادهای داخلی رژیم کودتا رشد کرده و این رژیم را در آستانه سقوط قرار داده است. عمق و شدت عدم رضایت مردم نوعی حالت انفجاری در میهن ما بوجود آورده است.

۶- منافع مردم ایران از کارگران و دهقانان گرفته تا طبقات متوسط و روشنفکران و بورژوازی ملی و همه عناصر میهن پرست و آزادیخواه در برانداختن رژیم حایر و ضدملی شاه بهم می پیوندد. برانداختن رژیم ضدملی شاه و تشکیل یک دولت ملی میتواند شعار وحدت این نیروها باشد.

بنابراین ایجاد جبهه واحد وسیعی از کلیه عناصر میهن پرست و آزادیخواه جامعه ایران برای برانداختن رژیم کودتا یک ضرورت تاریخی است و از واقعیت عینی جامعه کنونی ایران سرچشمه می گیرد.

بهمین سبب کوشش مستمر در راه تجمع و اتحاد نیروهای وسیع استقلال طلب و آزادیخواه کشور ما و فعالیت همه جانبه در راه تشکیل جبهه واحدی از این نیروها منای فعالیت سیاسی حزب توده ایران را در دوران کنونی تشکیل میدهد.

۷- باتوجه به اینکه رژیم ترور شاه تمام راه های قانونی را بدرومی اعتراضات مردم بسته است، تنها با بسیج توده ها و عمل انقلابی مردم ایران میتوان این رژیم مغرور را سرنگون ساخت.

پلنوم کمیته مرکزی حزب توده ایران معتقد است که در اجرای این وظیفه تمام اشکال مبارزات انقلابی باید مورد مطالعه دقیق قرار گرفته و با انطباق با شرایط خاص ایران مورد استفاده قرار گیرد.

۸- هفتمین پلنوم کمیته مرکزی حزب توده ایران معتقد است که در این لحظه حساس /نیروهای ملی ایران وظیفه سنگینی بدوش دارند. اتحاد همه این نیروها خواست مردم ایران است. پلنوم هفتم کمیته مرکزی حزب توده ایران از همه سازمان ها و عناصر ملی دعوت می کند که در راه تشکیل جبهه واحد ملی بکوشند. پلنوم کمیته مرکزی، هیئت اجرایی حزب توده ایران را موظف میکند که در راه تشکیل این جبهه واحد کلیه مساعی ممکنه را بکاربرد.

۹- پلنوم هفتم کمیته مرکزی حزب توده ایران یکبار دیگر اصولی را که در نامه سرگشاده کمیته مرکزی خطاب به کلیه سازمان ها و عناصر ملی بمثابة برنامه حکومت ملی متکی به ائتلاف هر چه وسیع تر سازمان های ملی و پایه اشتراک عمل نیروهای مزبور پیشنهاد گردیده است بشرح زیرین تأیید می کند:

الف - تأمین آزادی های دموکراتیک مردم طبق روح قانون اساسی ایران و اعلامیه جهانی حقوق بشر.

ب - اتحاد سیاست بیطرفی مثبت، لغو قراردادهای نظامی و خروج از بلوک های نظامی، لغو قرارداد دوجانبه منعقد شده بین رژیم کودتا و ایالات متحده آمریکا.

ج - احیاء قانون ملی کردن صنایع نفت.

د - اقدام برای بهبود شرایط زندگی مردم.

بازار داخلی .
۱۵- تحول تاریخی و رشد جامعه ایران وظیفه خطیر رهبری جنبش رهایی بخش مردم ایران را بعهده طبقه کارگر و حزب آن، حزب توده ایران محول کرده است زیرا پرولتاریا و حزب وی راسخ‌ترین، پیگیرترین و آگاه‌ترین نیروی انقلابی کشور ماست و بیش از هر طبقه یا قشر دیگر جامعه ما به انجام هرچه کامل‌تر این وظیفه و نتایج آن علاقمند است. حزب توده ایران با اطمینان به تشخیص صحیح توده‌ها برای خود چنین وظیفه تاریخی را قائل است و به همین سبب در راه آن تلاش می‌کند.

موفقیت در این زمینه بستگی تام با وحدت صفوف و یکپارچگی درونی حزب دارد. هر قدر وحدت درونی حزب و یکپارچگی ایدئولوژیک و سازمانی آن محکم‌تر باشد، هر قدر قابلیت تشخیص سیاسی، نرمش انقلابی و فعالیت حزب در میان توده‌ها بیشتر باشد، امکان حصول این نتیجه بیشتر خواهد بود.

۱۱- پلنوم هفتم (وسیع) تزه‌های هیئت‌اجرائیه در زمینه خط مشی سیاسی حزب و وظایف و شعارهای تاکتیکی مندرجه در این تزه‌ها را در خطوط کلی خود مورد تأیید قرار می‌دهد و هیئت‌اجرائیه آینده را مأمور می‌کند که بر اساس تذکرات و پیشنهادها مفیدی که در طی مباحثات از طرف شرکت‌کنندگان پلنوم مطرح گردیده است تزه‌های مزبور را تکمیل نموده بمشابه پایه تحلیل اوضاع کنونی ایران منتشر نماید.

قطعه‌نامه پلنوم هفتم (وسیع) درباره "حزب توده ایران و کار در سازمان‌های توده‌ای"

پلنوم هفتم کمیته مرکزی حزب توده ایران (پلنوم وسیع) تزه‌های تنظیم شده از طرف هیئت‌اجرائیه را درباره کار حزب توده ایران در سازمان‌های توده‌ای، اهمیت و ضرورت کار توده‌ای، شیوه رهبری حزب در آنها، نقائص رهبری در زمینه کار توده‌ای و وظایف آتی ما در این باره مورد بحث و مطالعه قرار داده، با در نظر گرفتن نظریات و پیشنهادهایی که در این باره در جلسه اظهار شد به نتایج زیرین رسید:

۱- کار بین مردم و در سازمان‌های توده‌ای از نظر وصول به هدف‌های مقدس حزب ما، برای بهبود وضع زندگی توده‌های زحمتکش، مبارزه ضد استعماری و تأمین آزادی‌های دموکراتیک و صلح، دارای نقش بسیار مهمی است. سازمان‌های توده‌ای به منزله تسمه‌هایی است که بوسیله آنها حزب با توده‌های وسیع مردم در ارتباط قرار می‌گیرد و آنها را در راه رسیدن به حقوق خود رهبری می‌کند و فعالیت آنها را در راه رهایی از یوغ امپریالیسم و فئودالیسم سوق می‌دهد. از این جهت توجه به کار در سازمان‌های توده‌ای و گسترش آن، اتخاذ سیاست و روش درست کار از طرف حزب در سازمان‌های توده‌ای نقش حیاتی دارد.

۲- حزب توده ایران همیشه به مبارزه توده‌ها توجه داشته و در متشکل ساختن مردم ایران و بوجود آمدن سازمان‌های متعدد توده‌ای نقش مهمی ایفا نموده است. از همین لحاظ همانطوری که پیروزی این سازمان‌ها را باید به حساب موفقیت حزب ما گذاشت، نقائص کار این سازمان‌ها هم در قسمت بسیار بزرگی بعهده حزب و

در درجه اول رهبری آن می باشد. این نقص ها بطور عمده در مداخلات مستقیم و نادرست حزب در امور این سازمان ها، در انتخاب اشکال نادرست سازمانی، در عدم انطباق درست سیاست حزب با شرایط مشخص کار این سازمان ها و در نتیجه انعکاس تمام اشتباهات سیاسی و تاکتیکی حزب از طرف این سازمان ها تظاهر می کرد. بدین ترتیب در فعالیت خود، سازمان های توده ای به سکتاریسم و چپ روی گشاده می شدند و در نتیجه با وجود موفقیت هایی که سازمان های توده ای بدست آوردند نمیتوانستند آنچنانکه باید عناصر و قشرهای وسیع تری را بخود جلب کنند. از طرف دیگر رهبری حزب در مورد سازمان های توده ای در مواردی کار را با اختلاط آنها با حزب می کشاند. فقدان رهبری صحیح، منظم و بموقع موجب میشد که در بین بعضی از کادرهای حزب در این سازمان ها روحیات استقلال از حزب و عدم قبول رهبری آن بوجود می آمد. رهبری حزب به تربیت کادرهای مناسب برای کار در این سازمان ها بخصوص به تربیت کادر کارگری توجه لازم را ننمود.

این اشتباهات و نقائص و همچنین فقدان مشورت کافی با افراد حزبی که در این سازمان ها فعالیت می کردند و عدم تعمق و دقت لازم در پیشنهادات و نظریات آنان به پیشرفت کار این سازمان ها و نقوذ حزب در میان توده ها صدمه زد.

۳- پلنوم تره های پیشنهادی هیئت اجرائیه در قسمت مربوط به وظایف آتی ما در زمینه کار توده ای را تأکید کرده و تنها به تأکید نکات زیرین اکتفا می کند:

الف- هدف ما در کار بین توده ها همواره باید معطوف به تشکیل سازمان ها و سندیکاهای علنی باشد. اعضا حزب ما باید بطور فعال در سازمان های توده ای علنی موجود، ولو آنکه رهبری آنها در دست عناصر ارتجاعی باشد شرکت جویند. در هر جایی که سازمانی نیست، اعضا حزب باید کوشش خود را در راه ایجاد سازمان علنی مصروف بدارند. حزب ما باید همواره برای تشکیل و توسعه این سازمان ها با کلیه وسائل خود کمک و مساعدت نماید. تمام این فعالیت ها بدان معنی نیست که تا موقعی که سازمان علنی بوجود نیامده از کار در میان توده ها اجتناب گردد.

ب- برای تعیین خط مشی صحیح در کار سازمان های توده ای پلنوم هفتم، هیئت اجرائیه را موظف می کند کمیسیون هایی مرکب از رفقای که در زمینه کار توده ای تجاربی دارند تشکیل دهد.

ج- پلنوم وسیع بر آنست که سمینارهایی برای مطالعه و جمع بندی کار گذشته در سازمان های مختلف توده ای تشکیل شود و نتایج آن سمینارها بصورت رساله هایی در اختیار فعالین حزبی قرار گیرد.

د- پلنوم کار هیئت اجرائیه را در زمینه توجه به کار نمایندگان سازمان های توده ای ما در فدراسیون های مختلف بین المللی ناقص می داند و مقرر می دارد که کمیسیونی مرکب از رفقای مسئول و کارمندان در سازمان های بین المللی و هیئت اجرائیه هر چه زودتر تشکیل گردد تا کار و سیاست ما در این سازمان ها بررسی شده و خط مشی دقیق تری تعیین گردد.

۴- از لحاظ اهمیت خاص دهقانان در مبارزه ضد فئودالی و ضد امپریالیستی پلنوم به هیئت اجرائیه موکداً توصیه می کند که نسبت به فعالیت در میان دهقانان که در گذشته حتی در کادر کارهای توده ای نیز به آن توجه کافی نشده است توجه لازم بنماید.

۵- پلنوم وسیع هیئت اجرائیه را به بررسی دقیق و استفاده از پیشنهاد های

مقیدی که از طرف اعضا در ضمن بحث عرضه شد، توجه داده و استفاده از آنها را توصیه می نماید.

توصیه های پلنوم هفتم (وسیع) به کمیته مرکزی حزب واحد در باره برنامه و اساسنامه

پلنوم هفتم (وسیع) کمیته مرکزی متن طرح برنامه و اساسنامه را که به تصویب کمیسیون تدارک وحدت و هیئت اجرائیه رسیده است مورد بررسی قرار داد و گزارش لازم را در این باره استماع نمود و پس از بحث و اظهار نظر به نتایج زیرین رسید:

۱) پلنوم تأیید می کند که از مدت ها پیش تدارک طرح برنامه و اساسنامه های که ناشی از مقتضیات کنونی رشد نهضت و حزب ما باشد ضرور بود. حزب ما در این زمینه از مدت ها پیش تدارکاتی دیده و طرح های مختلفی تهیه کرده بود. اینک بر حسب تصمیم پلنوم ششم اسناد مورد بحث تهیه شده است و بدینسان یک نقص جدی در کار حزب ما برطرف می گردد.

۲) پلنوم طرح برنامه و اساسنامه پیشنهادی را بمثابة طرح های موقت برنامه و اساسنامه حزب واحد طبقه کارگر در ایران می پذیرد. این اسناد تا کنگره آتی حزب یا مجمعی دارای صلاحیت کنگره قابل اجراست، ولی پلنوم بر آنست که باید نقائص آن در آینده بوسیله کمیته مرکزی واحد رفع شود.

۳) پلنوم نظر خود را در باره نقائص طرح برنامه و اساسنامه و کیفیت رفع آنها ذیلا بمثابة توصیه های اصلاحی بیان می کند:

الف - درباره طرح برنامه

۴) پلنوم بر آنست که کمیته مرکزی آینده مقدمه برنامه حزب را با توجه به متن اسنادی مانند اعلامیه احزاب برادر و بیانیه صلح صادره از مسکو در سال ۱۹۵۷ و اعلامیه احزاب برادر صادره از بوخارست در سال ۱۹۶۵ که حزب ما نیز آنها را پذیرفته یکبار دیگر مورد بررسی قرار داده و اصلاحات لازم را در آن به عمل آورد. باید درجه علمی و رسائی مقدمه برنامه از آنچه که اکنون هست بالاتر رود و مختصات جامعه ایران را با روشنی بیشتری منعکس نماید.

۵) پلنوم بر آنست که برنامه حاضر هدف های استراتژیک ما را در مرحله انقلاب دموکراتیک طراز نوین منعکس می کند، برنامه بدرستی علاوه بر یک رشته اصلاحات اقتصادی در چارچوب بورژوا دموکراتیک یک رشته اصلاحات دیگری را که محمل های انتقال به مرحله آتی انقلاب یعنی مرحله سوسیالیستی را فراهم می آورد نیز در نظر گرفته است. از این جهت اصلاحات اقتصادی مطروحه در برنامه در مجموع خود صحیح است، ولی لازم است برخی بی دقتی هادر فرمول بندی های مختلف که در پلنوم نیز مطرح گردید رفع شود.

۶) پلنوم شعار ارضی مندرجه در طرح برنامه را نارسا می داند و به کمیته مرکزی واحد تذکر می دهد که با توجه به بحث ها و تذکرات پلنوم وسیع هفتم این ماده را

دقیق‌تر کند و نارسائی آنرا برطرف سازد.

۷) پلنوم به کمیته مرکزی آینده توصیه می‌کند برای روشن کردن سیاست‌ارزی حزب مسئله ارضی را در ایران مورد مطالعه عمیق و همه‌جانبه قرار دهد. حزب باید با برنامه ارضی علمی و شعارهای روشنی در این باره مجهز شود.
۸) از آنجا که عشایر بخش عمده‌ای از اهالی کشورند و زندگی اقتصادی آنان دارای ویژگی‌های خاص است و مطالعه دقیق مسئله عشایر و تعیین خط مشی حزب ما در این باره حائز اهمیت است، به کمیته مرکزی واحد توصیه می‌کند در این زمینه پژوهش‌های لازم را بعمل آورد...

ب - درباره طرح اساسنامه

۱۵) بنظر پلنوم اساسنامه تنظیم شده برای شرایط کنونی متضمن برخی نکات و تفصیلاتی است که زائد بنظر می‌رسد. پلنوم پیشنهاد تلخیص و فشردن اساسنامه را می‌کند.

تصریح - پلنوم توصیه می‌نماید در مورد ماده ۱۸ همانطور که با رهبری فرقه دمکرات آذربایجان توافق شده تصریح شود که بقا نام فرقه دمکرات آذربایجان تا کنگره سوم حزب است.

۱۱) علاوه بر نکات مذکور در فوق از طرف عده زیادی از اعضا پلنوم پیشنهادهای متعدد و مفیدی درباره نکات مختلف برنامه و اساسنامه چنانچه در لحاظ مضمون و چه از لحاظ دقیق‌تر کردن اصطلاحات و اصلاحات فرمولبندی و انشائی رسیده است که باید مورد توجه قرار گیرد. از آنجا که رسیدگی به همه این پیشنهادها در پلنوم میسر نیست، لذا پلنوم به کمیته مرکزی واحد توصیه می‌کند که کمیسیون خاصی را مامور رسیدگی به همه این پیشنهادها و اصلاح و تکمیل آتی اسناد برنامه و اساسنامه کند.

قطعنامه پلنوم هفتم (وسیع) کمیته مرکزی حزب توده ایران درباره مسئله وحدت رهبری و سازمانی حزب طبقه کارگر در ایران

پلنوم هفتم (وسیع) کمیته مرکزی حزب توده ایران پس از اطلاع از متن تره‌های تشکیلاتی هیئت اجرائیه کمیته مرکزی درباره اقدامات این هیئت در مذاکره با رهبری فرقه دمکرات آذربایجان و نتایج اقدامات کمیسیون وحدت در مورد تدارک اسناد مشترک (برنامه، اساسنامه و آئین‌نامه کنفرانس وحدت) و پس از استماع توضیحات اعضا هیئت اجرائیه و بحث و تبادل افکار همه‌جانبه در این مورد به نتایج زیرین رسید:

۱) هیئت اجرائیه رهنمود پلنوم ششم را درباره ادامه مذاکره با فرقه دمکرات آذربایجان و تشکیل کمیسیون تدارک وحدت و توحید اسناد اصلی سازمان واحد و تدارک مقدمات کنفرانس وحدت انجام داده است.

۲) مشی اساسی هیئت اجرائیه در مذاکره با رهبری فرقه دمکرات آذربایجان بهنگام تدارک اسناد واحد مشی صحیح و ناشی از دفاع از اصل لیتنی ضرورت وحدت

رهبری و سازمانی حزب طبقه کارگر در کشوری است که در آن خلق‌های گوناگون زندگی می‌کنند. پلنوم این مشی را تأیید می‌کند.

۳) پلنوم مسئله بقاء موقت نام فرقه دموکرات آذربایجان تا کنگره سوم را به تفصیل مورد بحث قرار داد و به این نتیجه رسید که بقاء نام فرقه دموکرات آذربایجان در داخل سازمان واحد دیده صحیحی نیست زیرا نام واحد است که می‌تواند وحدت کامل و همه‌جانبه سازمانی را منعکس کند ولی پلنوم درک می‌کند که هیئت اجرائیه علی‌رغم مساعی خود و با وجود پیشنهادهای مختلف موفق به حل این مسئله نشده و از جهت نرمش در عمل به خاطر هدف خطیر تأمین وحدت، بقاء نام فرقه را برای سازمان ایالتی حزب توده ایران در آذربایجان تا کنگره سوم حزب توده ایران مجاز شمرده است. پلنوم با این روش نرمش هیئت اجرائیه موافقت می‌کند، ولی همان‌طور که در پلنوم ششم نیز تصریح شده هیئت اجرائیه موکداً توصیه می‌کند برای حل مسئله توحید نام در انتظار کنگره سوم نماند و بکوشد تا بدین منظور زمینه‌های لازم فکری و روحی و سازمانی توحید نام هرچه زودتر پدید آید.

۴) پلنوم اهمیت و حساسیت مسئله ملی را در ایران متذکر می‌شود و تصریح می‌کند که در حل این مسئله برخورد دقیق و خالی از تعصبات غلط ضروری است. حزب باید در این زمینه با هرگونه انحراف از مشی اصولی در مسئله ملی مبارزه کند و وحدت خلق‌های ایران را با اتخاذ سیاست مدبرانه تحکیم نماید. حزب ما در این زمینه باید اصول اساسی مارکسیستی-لنینیستی را با شرایط واقعی و مشخص کشور ما درآمزد و در روش خود استواری اصولی را با نرمش در عمل پیوند دهد.

۵) یکی از شرایط مهم موفقیت حزب ما در حل مسئله ملی نه فقط داشتن سیاست صحیح و علماً تنظیم شده است بلکه آنست که رهبری در اجراء این سیاست متحد باشد. تفرقه در رهبری از جهت اجراء خط مشی وحدت سازمانی و رهبری حزب طبقه کارگر می‌تواند به عواقب و زیان‌های جدی منجر شود. لذا پلنوم رهبری را به حفظ وحدت کامل در مشی خود در حل مسائل مربوط به توحید مساعی خلق‌های ایران در نبرد علیه استعمار و ارتجاع و حل همه‌جانبه وحدت سازمانی سیاسی طبقه کارگر در ایران اکیداً موظف می‌نماید.

۶) تأمین وحدت رهبری و سازمانی حزب طبقه کارگر پس از سال‌ها تفرقه یکی از کامیابی‌های مهم جنبش انقلابی کشور ما خواهد بود. وظیفه رهبری است که در این امر چنان عمل کند که رشد همه‌جانبه حزب ما به مثابه یک حزب طراز نوین طبقه کارگر تسریع گردد و مصمیمیت و هم‌بستگی اعضا دو سازمانی که با هم متحد می‌شوند و وحدت آراده و عمل در حزب به بهترین نحو تأمین شود.

۷) پلنوم با این تحلیل مندرجه در تزه‌های تشکیلاتی هیئت اجرائیه موافق است که در آمیختن سازمان‌های حزب توده ایران و فرقه دموکرات آذربایجان که سال‌های طولانی از یکدیگر جدا بوده‌اند و هر کدام کمابیش مسیر جداگانه رشد را طی کرده‌اند یک رشته مشکلات در زمینه‌های مختلف به وجود می‌آورد، ولی نباید این مشکلات را مطلق کرد و به نیروی نافذ موضع حق و درست حزب ما کم‌بها داد و یا اهمیت بزرگ معنوی وحدت رهبری و سازمانی حزب طبقه کارگر را فراموش کرد. همه باید با هم متحداً بکوشیم تا با مبارزه و فعالیت، صورانه در چارچوب وحدت، بر مشکلاتی که ممکن است بروز کند غلبه کنیم و به تدریج و با مبادله تجارب حاصله وحدت همه‌جانبه حزب طبقه کارگر را تأمین نمائیم.

۸) پلنوم با تشکیل کنفرانس وحدت طبق آئین نامه موافق بین دو حزب و تشکیل رهبری واحد بدانسان که در این سند ذکر شده موافق است. در مسئله تعداد افرادی که باید از رفقای فرقه دموکرات آذربایجان در رهبری واحد شرکت جویند پلنوم با پنج تن به عنوان عضو اصلی و چهار تن به عنوان عضو مشاور موافق است. پلنوم معتقد است که تعیین افراد هم چنان که در تزه‌های هیئت اجراییه نیز ذکر شده است باید با مصلحت اندیشی قبلی با رهبری حزب توده ایران انجام گیرد.

قطعنامه پلنوم هفتم (وسیع) درباره خط مشی سازمانی، تبلیغاتی و تعلیماتی

پلنوم هفتم (وسیع) تزه‌های سازمانی، تبلیغاتی و تعلیماتی هیئت اجراییه کمیته مرکزی را همه جانبه مورد بحث و بررسی قرار داد. پلنوم بر آنست که گرچه تزه‌های هیئت اجراییه متضمن گزارش قسمتی از اقدامات آن در فاصله بین پلنوم چهارم (وسیع) و پلنوم حاضر است و شفاها نیز بعضی توضیحات از طرف هیئت اجراییه در این باره داده شد، ولی با این حال این تزه‌ها نمی‌تواند جانشین گزارش هیئت اجراییه تلقی شود. پلنوم پس از بحث درباره تزه‌ها به نتایج ذیل رسیده است:

۱- پلنوم هفتم (وسیع) خط مشی وحدت را به نحوی که در پلنوم‌های چهارم، پنجم و به ویژه ششم برای نجات حزب از بحران، احیاء سازمان‌های حزب و انجام وظایف میرم سیاسی تعیین شده در شرایط مشخص کنونی صحیح‌ترین خط مشی دانسته آنرا تایید می‌کند. اقدامات هیئت اجراییه در تعقیب این خط مشی روی هم رفته نتایج مثبتی به بار آورده است. ولی با این حال تفرقه و تشتت تشکیلاتی و فکری در حزب از بین نرفته و وحدت مطلوب در مجموعه دستگاه رهبری تامین نشده است. حزب و رهبری آن هنوز در این زمینه دچار مشکلات جدی است. ارزیابی عینی کادرها و برگماری آن‌ها به مسئولیت‌های حزبی از جدی‌ترین مشکلات است. هیئت اجراییه تاکنون نتوانسته است بر این مشکل فایق آید. فقدان وحدت به نحو کامل در رهبری و در مواردی انعکاس آن در حزب و انعکاس متقابل اختلافات داخل حزب در رهبری و عدم شرکت فعال عده‌ای از اعضاء حزب در امر وحدت، موجب کندی پیشرفت این خط مشی می‌گردد. پلنوم تامین وحدت را در اجرای بی‌خداش کلیه موازین حزبی و مراعات اصل لنینی مرکزیت دموکراتیک می‌داند و معتقد است که فقط با مبارزه اصولی درون حزبی در چهارچوب موازین تشکیلاتی می‌توان به این هدف رسید. پلنوم کلیه شیوه‌های کار گروهی، هرگونه روش انضباط شکنی، آناشسیم، نقض مرکزیت، انکار ارگان‌ها و تضعیف قدرت معنوی آن‌ها را به عنوان روش مخرب محکوم می‌نماید و هیئت اجراییه و اعضای حزب را موظف می‌کند که در ریشه‌کن کردن آن‌ها جدا اقدام کنند. پلنوم بر آنست که در درجه اول صمیمیت و کوشش اصولی دستگاه رهبری به ویژه هیئت اجراییه و مبارزه فعال افراد حزبی در این امر ضامن پیروزی خط مشی وحدت است.

۲- مهم‌ترین و مرکزی‌ترین وظیفه‌ای که در حال حاضر در مقابل حزب قرار دارد احیاء سازمان‌های خود در ایران می‌باشد. پلنوم تزه‌های هیئت اجراییه را که

برای اجرای این وظیفه به عنوان اصول کار سازمانی در کشور و خارج آن تنظیم کرده است تا بید می کند. پلنوم اقداماتی را که در این زمینه تاکنون انجام گرفته کافی ندانسته، هیئت اجرائیه را موظف می کند که از کلیه امکانات موجود به نحو شایسته‌ای استفاده کرده و درصددیافتن راه‌های تازه‌ای برای اجرای این وظیفه مهم باشد...

۵- به منظور ایجاد صمیمیت و هم بستگی و تربیت متقابل افراد حزب و تحکیم وحدت اصولی، پلنوم انتقاد و انتقاد از خود رقیقانه و صادقانه و آموزنده را مهم ترین عامل استحکام و رشد حزب می شمارد و هیئت اجرائیه را موظف به اجرای آن در سراسر حزب می کند.

۶- در شرایط کنونی مراعات اصل پنهان کاری عاملی حیاتی در اجرای وظایفی است که در برابر حزب ما قرار دارد. پلنوم پدیده بی اعتنائی به این اصل مهم را که در مهاجرت رایج شده است قویا محکوم می کند و هیئت اجرائیه را موظف می نماید: اولاً رویه‌های اتخاذ کند که راه اشاعه اطلاعات، مسدود شود - ثانیاً با سازمان دادن دقیق اقدامات محرمانه خود، راه هرگونه افشای آن بسته شود - ثالثاً افراد حزب را موظف به حفظ سربت نماید - رابعاً برای مقابله با دشمن که می کوشد در سازمان‌های ما رخنه کند تدابیر جدی اتخاذ نماید.

۷- پلنوم کار هیئت اجرائیه را در زمینه مسائل تبلیغاتی و تعلیماتی مثبت ارزیابی می کند و خط مشی مندرج در تزارها را در این باره تأیید می نماید. انتشار روزنامه مردم را که اعضاء حزب مدت‌ها در انتظار آن بودند با خوشوقتی و رضایت تلقی می کند. رادیو پیک ایران نقش مهم تبلیغاتی و تشکیلاتی در فعالیت حزب ما ایفاء می کند. لزوم بهبود شنوایی رادیو و استفاده کامل از این وسیله را به هیئت اجرائیه موکداً توصیه می کند. هیئت اجرائیه باید برای توسعه تبلیغات حزب از طرق مختلف در بین ایرانیان مقیم اروپا اقدام نماید. پلنوم تشکیل شعبه تعلیمات، انتشار مجله مسائل حزبی، انتشار مجله تئوریک دنیا و تاسیس سمینارهای تعلیماتی را زیر نظر این شعبه از اقدامات مثبت هیئت اجرائیه به شمار می آورد و ترجمه آثار مارکسیستی را در حدود امکان توصیه می کند.

۸- پلنوم اقدامات هیئت اجرائیه در مورد بسط روابط بین‌المللی حزب و تاسیس دایره مخصوصی برای این منظور و انتشار بولتن خارجی حزب را با رضایت تلقی می کند. پلنوم به هیئت اجرائیه تذکر می دهد که بیش از پیش از امکانات خارج از ایران برای مبارزه علیه رژیم نرور شاه، معرفی وضع واقعی ایران و دفاع از زندانیان سیاسی استفاده کند.

۹- پلنوم تشکیل جلسات پلنوم‌های وسیع را برای پیشرفت کارهای حزب مفید و ضروری می شمارد. هیئت اجرائیه موظف است هر دو سال یکبار جلسه پلنوم وسیع را تا کنگره سوم تشکیل دهد.

۱۰- از آن جایی که ضمن بحث درباره تزارهای تشکیلاتی و تعلیماتی پیشنهادها می‌فیدی از طرف اعضاء پلنوم عرضه شد، پلنوم توجه هیئت اجرائیه را به بررسی دقیق این پیشنهادها و استفاده از آن‌ها موظف می کند.